Downloaded via the EU tax law app / web

Kaw?a C-309/06

Marks & Spencer plc

vs

Commissioners of Customs & Excise

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-House of Lords)

“Tassazzjoni — Sitt Direttiva tal-VAT — E?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti — Intaxxar ?baljat bir-rata normali — Dritt g?ar-rata ?ero — Dritt g?ar-rifu?joni — Effett dirett — Prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju — Arrikiment indebitu”

Sommarju tas-sentenza

1. *Dispo?izzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-li?ijiet — Taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud — Possibbiltà g?all-Istati Membri li j?ommu e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti*

(Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikolu 28(2))

2. *Dispo?izzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-li?ijiet — Taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud — Possibbiltà g?all-Istati Membri li j?ommu e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti*

(Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikolu 28(2))

3. *Dispo?izzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-li?ijiet — Taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud — Possibbiltà g?all-Istati Membri li j?ommu e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti*

(Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikolu 28(2))

1. Ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta’ l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva 77/388, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva 92/77, e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta’ ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, operatur ekonomiku li jwettaq tali kunsinni jew li jipprovdi tali servizzi ma jista’ jinvoka l-ebda dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju u li jista’ ji?i invokat direttament, sabiex dawn il-kunsinni jew dawn is-servizzi ji?u su??etti g?al taxxa fuq il-valur mi?jud bir-rata ?ero.

Billi jawtorizza lill-Istati Membri japplikaw e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa, l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva jipprovdi deroga mir-regoli li jirregolaw ir-rata normali tat-taxxa fuq il-valur mi?jud. G?aldaqstant huwa korrett li ji?i indikat li dawn l-e?enzjonijiet, imsemmija “intaxxar bir-rata ?ero” huma awtorizzati abba?i tad-dritt Komunitarju. Madankollu, id-dritt Komunitarju ma jimponix fuq l-Istati Membri l-obbligu li j?ommu tali e?enzjonijiet. Fil-fatt, kif jirri?ulta mill-kliem stess ta’ din id-dispo?izzjoni, fil-ver?joni inizjali tag?ha, il-ka?ijiet ta’ e?enzjoni li kienu je?istu fil-31 ta’ Di?embru 1975 “jistg?u jin?ammu”, u dan ifisser li huwa biss g?ad-diskrezzjoni ta’ l-Istat Membru kkon?ernat jekk i?ommx jew le xi le?i?lazzjoni jew o?ra li tissodisfa, b’mod partikolari, il-kriterji previsti fl-a??ar in?i? ta’ l-Artikolu 17 tat-Tieni Direttiva 67/228, li jipprovdu li l-e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa

m?allsa jistg?u ji?u stabbiliti biss g?al ra?unijiet ta’ interess so?jali ddefiniti sewwa u li jkunu favur il-konsumaturi finali.

(ara l-punti 22, 23, 28, u d-dispo?ittiv 1)

2. Ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta’ l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva 77/388, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva 92/77, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta’ ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, i?da li jkun interpreta l-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u b’mod ?baljat, bil-konsegwenza li ?erti kunsinni jew servizzi li kellhom jibbenefikaw mill-e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti, skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali, ?ew intaxxati bir-rata normali, il-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, inklu? dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli b’tali mod li jag?tu lill-operatur ekonomiku, li jkun wettaq dawn il-kunsinni jew ipprovda dawn is-servizzi, id-dritt li jirkupra l-ammonti li huwa kellu in?ustament i?allas min?abba dawn l-istess kunsinni jew servizzi.

Fil-fatt i?-?amma ta’ e?enzjonijiet jew ta’ rata ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud imnaqqsa li tkun inqas mir-rata normali prevista mis-Sitt Direttiva hija permissibbli biss jekk ma tiksirx, b’mod partikolari, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali inerenti fl-imsemmija sistema. Il-prin?ipji li jirregolaw is-sistema komuni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud, inklu? dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli anke fil-ka? ikkontemplat fl-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva u jistg?u, jekk ikun me?tie?, ji?u invokati minn persuna taxxabbli fil-konfront ta’ dispo?izzjoni nazzjonali, jew l-interpretazzjoni tag?ha, li tkun tmur kontra dawn il-prin?ipji. F’dan ir-rigward, id-dritt li tinkiseb rifu?joni ta’ taxxi m?allsa fi Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt Komunitarju huwa l-konsegwenza, u huwa komplementari, tad-drittijiet li d-dritt Komunitarju jag?ti direttament lill-individwi. Dan il-prin?ipju japplika wkoll fil-konfront ta’ taxxi mi?bura bi ksur tal-le?i?lazzjoni nazzjonali awtorizzata abba?i ta’ l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva.

(ara l-punti 33-36, u d-dispo?ittiv 2)

3. G?alkemm il-prin?ipji ta’ trattament ugwali u tan-newtralità fiskali japplikaw, b?ala prin?ipju, g?al-sitwazzjonijiet fejn Stat Membru jkun ?baljatement intaxxa ?erti kunsinni u servizzi li kellhom jibbenefikaw minn e?enzjoni li l-imsemmi Stat ikun ?amm fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u, abba?i ta’ l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva 77/338, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg?, u fejn l-operatur ekonomiku kkon?ernat jitlob l-irkupru ta’ l-ammonti indebitament im?allsa, madankollu l-ksur ta’ l-imsemmija prin?ipji mhuwiex ikkostitwit sempli?ement mill-fatt li rifjut ta’ rifu?joni ?ie bba?at fuq l-arrikiment indebitu tal-persuna taxxabbli ikkon?ernata. Min-na?a l-o?ra, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali jippreklu di li l-e??ezzjoni ta’ l-arrikkiment indebitu ti?i applikata biss fil-konfront ta’ persuni taxxabbli b?al “payment traders” (persuni taxxabbli li, g?al e?er?izzju ta’ taxxa spe?ifiku, l-ammont ta’ output VAT mi?bur ikun jaqbe? dak ta’ l-input VAT) u mhux fil-konfront ta’ persuni taxxabbli b?ar-“repayment traders” (persuni taxxabbli li s-sitwazzjoni tag?hom hija l-invers ta’ dik tal-payment traders), sakemm dawn il-persuni taxxabbli jkunu kkummer?jalizzaw merkanziji paragunabbli. Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk dan huwiex il-ka? fil-kaw?a prin?ipali.

Barra minn hekk, il-prin?ipju ?enerali ta’ trattament ugwali, li l-ksur tieg?u jista’ jse??, fil-qasam fiskali, permezz ta’ diskriminazzjonijiet li jaffettwaw operaturi ekonomi?i li g?alkemm mhux bilfors jikkompetu kontra xulxin madankollu jinsabu f’sitwazzjoni paragunabbli ta?t aspetti o?ra, jippreklu di diskriminazzjoni bejn il-“payment traders” u r-“repayment traders”, sakemm din id-diskriminazzjoni ma tkunx o??ettivament i??ustifikata.

Din il-konstatazzjoni mhijiex affettwata mill-fatt li ji?i pprovat li l-operatur ekonomiku, li t-talba tieg?u g?ar-rifu?joni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud in?ustament mi?bura ?iet mi??uda, ma sofra l-ebda telf jew ?vanta?? finanzjarju

Fl-a??ar nett, hija l-qorti tar-rinviju nnifisha li g?andha tistabbilixxi l-eventwali konsegwenzi passati tal-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali imsemmi iktar'il fuq, skond ir-regoli li jirrigwardaw l-effett retroattiv tad-dritt nazzjonali applikabbli, fl-osservanza tad-dritt Komunitarju u, b'mod partikolari, tal-prin?ipju ta' trattament ugwali u kif ukoll tal-prin?ipju li jg?id li hija g?andha tassigura li l-mi?uri riparatorji li hija tordna ma jkunux imorru kontra d-dritt Komunitarju.

(ara l-punti 54, 57, 64, u d-dispo?ittivi 3-5)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla)

10 ta' April 2008 (*)

"Tassazzjoni – Sitt Direttiva tal-VAT – E?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti – Intaxxar ?baljat bir-rata normali – Dritt g?ar-rata ?ero – Dritt g?ar-rifu?joni – Effett dirett – Prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju – Arrikiment indebitu"

Fil-kaw?a C?309/06,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-House of Lords (ir-Renju Unit), permezz ta' de?i?joni tat-12 ta' Lulju 2006, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-17 ta' Lulju 2006, fil-pro?edura

Marks & Spencer plc

vs

Commissioners of Customs & Excise,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn A. Rosas, President ta' l-Awla, U. Lõhmus, J. Klu?ka, P. Lindh u A. Arabadjiev (Relatur), Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: J. Swedenborg, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tal-11 ta' Ottubru 2007,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-13 ta' Di?embru 2007,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al Marks & Spencer plc, minn D. Milne, QC, A. Hitchmough, barrister, D. Waelbroeck, avukat u D. Slater, solicitor,

– g?all-Gvern tar-Renju Unit, minn Z. Bryanston-Cross, b?ala a?ent, assistita minn K. Lasok, QC, u P. Mantle, barrister,

– g?all-Irlanda, minn D. O'Hagan, b?ala a?ent, assistit minn G. Clohessy, SC, u N. O'Hanlon, BL,

– g?all-Gvern ta' ?ipru, minn E. Simeonidou, b?ala a?ent,

– g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn R. Lyal u M. Afonso, b?ala a?enti,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U L 145, p. 1, iktar'il quddiem is-"Sitt Direttiva").fil-ver?joni ori?inali tieg?u kif ukoll interpretazzjoni ta' dan l-istess Artikolu 28(2)(a) fil-ver?joni li tirri?ulta mid-Direttiva tal-Kunsill 92/77/KEE tad-19 ta' Ottubru 1992 (?U L 316, p.1).

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn Marks & Spencer plc (iktar'il quddiem "Marks and Spencer") u l-Commissioners of Customs & Excise (iktar'il quddiem il-"Commissioners"), fir-ri?ward tad-de?i?joni ta' dawn ta' l-a??ar li ji??du talba g?ar-rifu?joni mag?mula minn Marks & Spencer fir-rigward ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar'il quddiem "VAT") im?allsa in?ustament.

Kuntest ?uridiku

Il-le?i?lazzjoni Komunitarja

3 L-Artikolu 12(1) tas-Sitt Direttiva jipprovdi li, b?ala prin?ipju, il-VAT hija dovuta bir-"rata […] li [jkun] hemm fis-se?? fl-istess ?mien tal-fatt taxxabbli".

4 L-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva kien jipprovdi, fil-ver?joni ori?inali tieg?u:

"Rati mnaqqsin u e?enzjonijet bi ?lasijiet lura ta' taxxa m?allsa fl-istadju pre?edenti li huma fis-se?? fil-31 ta' Di?embru 1975, u li jissodisfaw il-kondizzjonijet msemmija fl-a??ar da?la ta' l-Artikolu 17 tat-tieni Direttiva tal-Kunsill tal-11 ta' April 1967, jistg?u jin?ammu sad-data li g?andha tkun iffissata mill-Kunsill, ja?ixxi unanimament fuq proposta mill-Kummissjoni, imma li m'humiex iktar tard minn dawk fuq il-?bir tat-taxxa fuq l-importazzjoni u r-remmissjoni tat-taxxa fuq l-esportazzjoni fil-kummer? bejn l-Istati Membri jkunu aboliti. L-Istati Membri g?andhom jaddottaw il-mi?uri ne?essarji biex jassiguraw li l-persuni taxxabbli jiddikjaraw id-data me?tie?a biex jiddeterminaw ir-ri?orsi proprji li g?andhom x'jaqsmu ma' dawn l-operazzjonijiet.

Fuq ba?i ta' rapport mill-Kummissjoni, il-kunsill g?andu jirrevedi r-rati ridotti u l-e?enzjonijiet msemmija fuq kull ?ames snin u, ja?ixxu b'mod unanimu fuq proposta mill-Kummissjoni, g?andhom fejn xieraq, jaddottaw mi?uri me?tie?a biex jassiguraw it-tne??ija progressiva

tag?hom".

5 Fil-ver?joni tieg?u li tirri?ulta mid-Direttiva 92/77, l-Artikolu 28(2)(a) jipprovdi:

"[…]

a) L-e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fl-istadju pre?edenti u rati mnaqqsa iktar baxxi mir-rata minima stipulata fl-Artikolu 12(3) dwar ir-rati mnaqqsa, li kienu fis-se?? fl-1 ta' Jannar 1991 u li huma skond il-li?i Komunitarja, u li jissodisfaw il-kondizzjonijiet stipulati fl-in?i?i ta' l-Artikolu 17 tat-tieni Direttiva tal-Kunsill tal-11 ta' April 1967, jistg?u jin?ammu

L-Istati Membri g?andhom jadottaw il-mi?uri me?tie?a biex jassiguraw l-iffissar tar-ri?orsi tag?hom li g?andhom x'jaqsmu ma' dawn l-operazzjonijiet.

[…]"

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

6 Il-li?i tal-1994 dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud (Value Added Tax Act 1994, iktar'il quddiem il-"VAT Act 1994") jimponi, b?ala regola ?enerali, il-prin?ipju ta' l-applikazzjoni, fir-Renju Unit, ta' VAT bir-rata ?ero fuq il-provvista ta' prodotti ta' l-ikel. L-Artikolu 30 tal-VAT Act 1994, intitolat "Intaxxar bir-rata ?ero", jirreferi g?all-anness 8 ta' din il-li?i, li g?andu l-istess titolu u li fil-punt 2 tat-tieni parti tieg?u, ta?t l-elenku "Grupp 1 – Ikel", "Prodotti e?entati", jindika li g?andu jkun hemm deroga minn din l-applikazzjoni ta' VAT bir-rata ?ero f'dak li jirrigwarda l-?lewwiet [confectionary], minbarra fir-rigward ta' kejkijiet jew gallettini, li huma su??etti g?ar-rata ?ero, bl-e??ezzjoni tal-gallettini kompletament jew parzjalment miksijin bi?-?ikkulata, li huma su??etti g?ar-rata normali ta' taxxa.

7 L-Artikolu 80 tal-VAT Act 1994, fil-perijodu inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, kien jipprovdi dan li ?ej:

"1) Mata persuna taxxabbli (kemm jekk qabel jew inkella wara d-d?ul fis-se?? ta' dan l-Att) tkun ?allset lill-Commissioners ammont, b?ala VAT, li ma kienx dovut lilhom, dawn ta' l-a??ar g?andhom jirrifondu tali ammont lil din il-persuna taxxabbli"

2) Il-Commissioners huma obbligati li jirrifondu l-ammont dovut abba?i ta' dan l-Artikolu biss jekk ti?i ppre?entata talba g?al dan il-g?an.

3) Fil-kuntest ta' talba g?al rifu?joni skond din is-sezzjoni, il-fatt li rifuzjoni ta' ammont tista' tikkostitwixxi arrikkiment indebitu g?al min jag?mel it-talba jista' jintu?a b?ala difi?a min-na?a tal-Commisioners.

[…]".

8 L-Artikolu 80 tal-VAT Act 1994 ?ie emendat permezz ta' l-Artikolu 3 tat-tieni Budget Act tal-2005 [Finance (No 2) Act 2005)], li, f'dak li jirrigwarda l-e??ezzjoni ta' l-arrikiment indebitu, jintrodu?i emendi importanti f'dan l-Artikolu 80. B'mod partikolari, fil-paragrafu 3 imsemmi iktar'il fuq, huwa jbissel il-kelma "rifu?joni" (repayment) bil-kelma "akkredtu" (crediting).

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

9 B'effett minn meta dda??let il-VAT fir-Renju Unit, fl-1973, il-Commissioners, li huma inkarigati mill-?bir tat-taxxa, kienu jikkunsidraw li t-"teacakes" miksijin bi?-?ikkulatta kkummer?jalizzati minn Marks & Spencer kienu gallettini u mhux kejkijiet, u li g?aldaqstant kellhom

ji?u su??etti g?ar-rata normali tal-VAT u mhux g?ar-rata ?ero. G?alhekk, bejn April 1973 u Ottubru 1994, Marks & Spencer kienu ?allsu taxxa li ma kinitx dovuta.

10 Permezz ta' ittra tat-30 ta' Settembru 1994, il-Commissioners irrikonoxxew l-i?ball tag?hom peress li t-"teakakes" kienu definittivament jaqg?u ta?t il-kategorija tal-kejkijiet u li b?ala tali kienu su??etti g?all-VAT bir-rata ?ero. Fir-rigward ta' dan l-i?ball Marks & Spencer ippre?entat, fit-8 ta' Frar 1995, talba g?al-rifu?joni ta' VAT f'ammont ta' GBP 3.5 miljun. Sa mill-bidu din it-talba ?iet a??ettata biss fir-rigward ta' 10 % ta' l-ammont tag?ha (GBP 350 000), peress li l-Commissioners kienu kkunsidraw li n-netwerk ta' ?wienet inkwistjoni kien g?adda 90 % tal-VAT im?allsa minnha fuq il-klijenti tag?ha. Il-Commissioners konsegwentement invokaw, fil-konfront ta'Marks & Spencer, l-e??ezzjoni ta' l-arrikkiment indebitu prevista fl-Artikolu 80(3) tal-VAT Act 1994. Huma applikaw ukoll ir-regoli ta' preskrizzjoni (?odda u retroattivi), abba?i ta' liema huma ma kinux obbligati li jirrifondu ammont li kien t?allas lilhom iktar minn tliet snin qabel ma ?iet ippre?entata t-talba g?ar-rifu?joni. G?alhekk kienet biss is-somma ta' GBP 88 440 li ?iet finalment im?allsa lil Marks & Spencer fl-4 ta'April 1997.

11 Wara li ?ie mi??ud ir-rikors amministrattiv tag?ha, Marks & Spencer ressqet rikors quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), li min-na?a tag?ha wkoll ?a?det it-talba ta' Marks & Spencer permezz tad-de?i?joni tal-21 ta' Di?embru 1998. Marks & Spencer appellat minn din l-a??ar de?i?joni quddiem il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) li, f'dak li jirrigwarda t-talba g?al rifu?joni relatata mat-"teacakes" re?g?et ?a?det it-talba ta' Marks & Spencer. Madankollu, fir-rigward ta' kap ie?or tal-kaw?a (relatat mal-intaxxar tal-vaw?ers mibjug?a minn Marks & Spencers) din l-a??ar qorti kienet, permezz tad-de?i?joni tal-14 ta' Di?embru 1999, g?amlet lill-Qorti tal-?ustizzja domanda preliminari fir-rigward ta' jekk il-preskrizzjoni retroattiva ta' tliet snin (ara punt 10 ta' din is-sentenza) kinitx kompatibbli mal-prin?ipji ta' effettività tad-dritt Komunitarju u ta' protezzjoni ta' l-aspettattivi le?ittimi. Din id-domanda kienet tirrigwarda b'mod partikolari l-kwistjoni ta' jekk individwu jistax jinvoka direttament drittijiet mog?tija minn direttiva wara li din tkun ?iet korrettament trasposta, fil-ka? li l-Istat Membru jinterpreta ?a?in il-kamp ta' applikazzjoni ta' l-imsemmija direttiva.

12 Permezz tas-sentenza tal-11 ta' Lulju 2002, Marks & Spencer, (C-62/00, ?abra p. I-6325), il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-prin?ipju ta' effettività u l-prin?ipju tal-protezzjoni ta' l-aspettattivi le?ittimi jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali b?al-le?i?lazzjoni tar-Renju Unit inkwistjoni.

13 Fid-dawl tar-ra?unijiet adottati mill-Qorti tal-?ustizzja f'dak li jirrigwarda l-inkompatibbiltà mad-dritt Komunitarju tal-le?i?lazzjoni li retroattivament tistabbilixxi terminu ta' preskrizzjoni, il-Commissioners, sabiex jittrattaw bl-istess mod it-talbiet kollha ppre?entati abba?i ta'l-Artikolu 80 tal-VAT Act 1994, kienu, minn jeddhom, laqg?u t-talba ta' Marks & Spencer inti?a sabiex il-preskrizzjoni ma ti?ix applikata fil-konfront tag?ha u g?alhekk irrifondew s-sommom mitluba sa l-ammont ta' 10 % tag?hom, ammont li fl-opinjoni tag?hom kien jirrappre?enta l-limitu li jekk jinqabe? jag?ti lok g?al arrikkiment indebitu.

14 Quddiem il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), Marks & Spencer sostniet, billi bba?at ru?ha direttament fuq id-dritt Komunitarju, it-talbiet tag?ha fir-rigward ta' l-ammonti li allegatament jikkostitwixxu arrikkiment indebitu. Permezz tad-de?i?joni tal-21 ta' Ottubru 2003, din il-qorti ?a?det it-talba ta' Marks & Spencer li min-na?a tag?ha appellat, konsegwentement, quddiem il-House of Lords.

15 Il-House of Lords idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari segwenti:

"1) Fil-ka? li, skond l-Artikolu 28(2)(a) tas-Sitt Direttiva [...] (kemm qabel, kif ukoll wara l-emendi li saru fl-1992 permezz tad-Direttiva 92/77), Stat Membru jkun ?amm, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali

tieg?u dwar il-VAT, e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta' ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, operatur, li jkun ipprovda kunsinni jew servizzi simili, jista' jinvoka d-dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju u li jista' ji?i invokat direttament, li ji?i ntaxxat bir-rata ?ero?

2) Jekk ir-risposta g?all-ewwel domanda tkun wa?da negattiva, fil-ka? li, skond l-Artikolu 28(2)(a) tas-Sitt Direttiva [...] (kemm qabel, kif ukoll wara l-emendi li saru fl-1992 permezz tad-Direttiva 92/77), Stat Membru jkun ?amm, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u dwar il-VAT, e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta' ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, i?da jkun interpreta b'mod ?baljat il-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u, bil-konsegwenza li ?erti kunsinni jew servizzi li kellhom jibbenefikaw mill-e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti, skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali, kienu ?ew intaxxati bir-rata normali, g?andu ji?i kkunsidrat li l-prin?ipji ?enerali tad-Dritt Komunitarju, fosthom dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli b' tali mod li jag?tu lill-operatur, li pprovda dawn il-kunsinni jew servizzi, id-dritt li jirkupra l-ammonti m?allsa bi ?ball fir-rigwarda ta' l-imsemmija kunsinni jew servizzi?

3) Jekk ir-risposti g?all-ewwel u g?at-tieni domandi jkunu fl-affermattiv, g?andu ji?i kkunsidrat li l-prin?ipji tad-dritt Komunitarju ta' trattament ugwali u ta' newtralità fiskali huma, b?ala prin?ipju, applikabbli, bil-konsegwenza li dawn ji?u miksura fil-ka? li l-operatur inkwistjoni ma jiksibx ir-rifu?joni s?i?a ta' l-ammont im?allas bi ?ball fir-rigward tal-kunsinni jew servizzi pprovduti minnu meta:

– l-operatur ikun se jibbenefika minn arrikkiment indebitu fil-ka? ta' rifu?joni integrali ta' l-ammont; u meta

– il-le?i?lazzjoni nazzjonali tipprovdi li t-taxxi m?allsa ?ejda ma ji?ux rifu?i fil-ka? li din ir-rifu?joni twassal g?al arrikkiment indebitu ta' l-operatur, i?da meta

– il-le?i?lazzjoni nazzjonali ma fiha l-ebda dispo?izzjoni simili g?al dik imsemmija [fl-in?i? pre?edenti] fir-rigward ta' talbiet g?al rifu?joni mag?mula minn "repayment traders" (fejn "repayment trader" tfisser persuna taxxabbli li, g?al-e?er?izzju ta' taxxa spe?ifiku, ma t?allasx VAT lill-awtoritajiet kompetenti nazzjonali i?da tir?ievi ming?andhom ?las ta' l-istess, min?abba li fl-imsemmi perijodu, l-ammont tal-VAT li hija g?andha d-dritt li tnaqqas je??edi dak tal-VAT dovuta fir-rigward tal-kunsinni jew servizzi pprovduti minnha).

4) Jekk ir-risposta g?at-tielet domanda tkunx differenti skond jekk jistax ji?i ppruvat jew le li d-differenza ta' trattament, bejn operaturi li jag?mlu talbiet g?ar-rifu?joni ta' taxxa output im?allsa ?ejda u l-operaturi li jag?mlu talba g?ar-rifu?joni ta' ammonti m?allsa ?ejda abba?i tat-tnaqqis tat-taxxa input im?allsa pre?edentement (min?abba l-fatt li, fid-dikjarazzjoni tat-taxxa, l-ammont ta' taxxa input jaqbe? dak tat-taxxa output), ikkaw?atx, jew le, telf jew ?vanta?? ekonomiku g?all-ewwel kategorija u, jekk iva, b'liema mod?

5) Jekk, fi?-?irkustanzi deskritti fid-domanda 3, il-prin?ipji tad-dritt Komunitarju ta' trattament ugwali u tan-newtralità fiskali humiex applikabbli u li dawn ikunu, fin-nuqqas ta' dan, miksura, g?andu ji?i kkunsidrat li d-dritt Komunitarju je?i?i, jew jippermetti, li qorti tirrimedja g?al din id-differenza fit-trattament billi tilqa' t-talba ta' operatur inti?a g?ar-rifu?joni tat-taxxa m?allsa ?ejda, b'tali mod li din ir-rifu?joni tikkaw?a arrikkiment indebitu ta' dan ta' l-a??ar jew inkella li d-dritt Komunitarju je?i?i, jew jippermetti, li qorti tirrimedja g?al dan b'mod differenti (u f'dan il-ka?, b'liema mod)?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda, fuq l-e?istenza ta' dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju, sabiex operazzjoni partikolari tkun su??etta g?all-VAT bir-rata ?ero.

Osservazzjonijiet ippre?entati quddiem il-Qotri tal-?ustizzja

16 Marks & Spencer tosserva li dritt sabiex operazzjoni partikolari tkun su??etta g?all-VAT bir-rata ?ero je?isti, kemm skond l-Artikolu 12(1) tas-Sitt Direttiva, li l-kliem tieg?u huwa, skond Marks & Spencer, ?ar, pre?i? u ming?ajr kundizzjonijiet, kif ukoll mill-prin?ipju ta' trattament ugwali. Id-deroga li minnha jibbenefika r-Renju Unit, kemm abba?i ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva, fil-ver?joni inizjali tieg?u, kif ukoll abba?i ta' l-imsemmi Artikolu 28(2)(a) fil-ver?joni tieg?u li tirri?ulta mid-Direttiva 92/77, ma teskludix is-sitwazzjoni mill-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt Komunitarju, kif tipprovdi din id-dispo?izzjoni nnifisha.

17 Il-Gvern tar-Renju Unit u l-Irlanda jsostnu, bil-kontra ta' dan, li operatur ma jista' jinvoka l-ebda dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju, li jkollu effett dirett fuq e?enzjoni bir-rifu?joni tal-VAT im?allsa fi stadju pre?edenti. G?alhekk, id-dritt li operazzjonijiet ikunu su??etti g?al taxxa bir-rata ?ero jirri?ulta biss mid-dritt nazzjonali.

18 Il-Gvern ta' ?ipru jsostni li l-i?ball imwettaq mill-Kummissjoni jirrigwarda l-applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali, anke jekk i?-?amma ta' dawn l-a??ar dispo?izzjonijiet huwa awtorizzat mis-Sitt Direttiva.

19 Il-Kummissjoni, ming?ajr ma tirrispondi direttamant g?ad-domandi preliminari mag?mula, li hija tqis b?ala irrilevanti, issostni li l-amministrazzjoni fiskali tar-Renju Unit interpretat b'mod ?baljat il-le?i?lazzjoni nazzjonali, i?da li ma kien hemm l-ebda ksur ta' xi obbligu stabbilit mis-Sitt Direttiva.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

20 L-ewwel domanda essenzjalment tirrigwarda l-kwistjoni ta' jekk huwiex possibbli li operatur ekonomiku jinvoka direttament, abba?i tad-dritt Komunitarju, id-dritt li ji?i ntaxxat bir-rata ?ero fil-ka? li din ir-rata tirri?ulta mid-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali.

21 L-ewwel nett, g?andu ji?i osservat li l-imsemmija kwistjoni hija direttament relatata mal-fatti ppre?entati quddiem il-qorti tar-rinviju u hija o??ettivament me?tie?a sabiex tinsab soluzzjoni g?all-kaw?a prin?ipali (ara f'dan is-sens, is-sentenzi tas-17 ta' Mejju 1994, Corsica Ferries, C-18/93, ?abra p. I-1783, punt 14, u tat-22 ta' Novembru 2005, Mangold, C-144/04, ?abra p. I-9981, punt 34). G?aldaqstant l-e??ezzjoni tal-Kummissjoni bba?ata fuq in-nuqqas ta' rilevanza ta' l-ewwel domanda g?andha ti?i mi??uda peress li l-Qorti tal-?ustizzja hija kompetenti sabiex tidde?iedi fuq l-imsemmija kwistjoni.

22 It-tieni nett, g?andu ji?i mfakkar li billi jawtorizza lill-Istati Membri japplikaw e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa, l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva jipprevedi deroga mir-regoli li jirregolaw ir-rata normali tal-VAT (sentenza tas-6 ta' Lulju 2006, Talacre Beach Caravan Sales, C-251/05, ?abra p. I-6269, punt 17). G?aldaqstant huwa korrett li ji?i indikat li dawn l-e?enzjonijiet, imsemmija "intaxxar bir-rata ?ero" huma awtorizzati abba?i tad-dritt Komunitarju.

23 Madankollu, id-dritt Komunitarju ma jimponix fuq l-Istati Membri l-obbligu li j?ommu tali e?enzjonijiet. Fil-fatt, kif jirri?ulta mill-kliem stess ta' din id-dispo?izzjoni, fil-ver?joni inizjali tag?ha, il-ka?ijiet ta' e?enzjoni li kienu je?istu fil-31 ta' Di?embru 1975 "jistg?u jin?ammu", u dan ifisser li huwa biss g?ad-diskrezzjoni ta' l-Istat Membru kkon?ernat jekk i?ommx jew le xi le?i?lazzjoni jew o?ra li tissodisfa, b'mod partikolari, il-kriterji previsti fl-a??ar in?i? ta' l-Artikolu 17 tat-Tieni Direttiva tal-Kunsill 67/228/KEE, tal-11 ta' April 1967, dwar l-armonizzazzjoni tal-le?i?lazzjonijiet ta' l-Istati

membri dwar it-taxxa fuq il-fatturat – Struttura u Metodi ta’ Applikazzjoni tas-Sistema Komuni tat-Taxxa fuq il-Valur Mi?jud (?U 71, 1967, p.1303), li ?iet im?assra, li jg?idu li l-e?enzjonijiet bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa jistg?u ji?u stabbiliti biss g?al ra?unijiet ta’ interess so?jali ddefiniti sewwa u li jkunu favur il-konsumaturi finali.

24 G?alhekk, l-Artikolu 28(2)(a) tas-Sitt Direttiva jista’ ji?i mxebbah ma klaw?ola “stand still”, li hija inti?a sabiex ji?u evitati sitwazzjonijiet so?jali diffi?li li jistg?u jirri?ultaw mit-tne??ija ta’ vanta??i previsti mil-le?i?lazzjoni nazzjonali i?da mhux inklu?i fis-Sitt Direttiva (sentenza Talacre Beach Caravan Sales, i??itata iktar’il fuq, punt 22). G?alhekk din il-possibbiltà li jin?amm l-*istatus quoante* hija prevista biss fis-Sitt Direttiva. Konsegwentement, huwa biss abba?i ta’ le?i?lazzjoni nazzjonali li ma tikkostitwixxix mi?ura ta’ traspo?izzjoni tas-Sitt Direttiva (ara, b’analo?ija, is-sentenza tat-13 ta’ Lulju 2000, Idéal tourisme, C-36/99, ?abra p. I-6049, punt 38), i?da ?-?amma ta’ vanta?? li din ta’ l-a??ar tawtorizza, fid-dawl tal-g?anijiet so?jali persegwiti mil-le?i?lazzjoni tar-Renju Unit permezz tal-fatt li l-konsumatur finali ma ji?ix su??ett g?all-?las tal-VAT fuq ix-xiri ta’ ikel ta’ kuljum, li Marks & Spencer tista’ tinvoka l-e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa fi stadju pre?edenti.

25 Marks & Spencer ma tistax utilment tinvoka l-Artikolu 12(1) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, g?andu ji?i osservat li din id-dispo?izzjoni, li tindika li r-rata applikabbli hija dik li tkun fis-se?? meta jirri?ulta l-fatt taxxabbli, hija inti?a sabiex tipprojbixxi lil-le?i?latur nazzjonali milli, fil-ka? ta’ bdil tar-rata applikabbli g?al prodott partikolari, hekk kif ikkonfermat fl-Artikolu 12(2) tas-Sitt Direttiva, jissu??etta operazzjoni partikolari g?all-?las ta’ rata ta’ VAT li ma tkunx dik fis-se?? meta rri?ulta l-fatt taxxabbli.

26 G?alhekk, huwa evidenti li l-g?an ta’ din id-dispo?izzjoni huwa dak li tirregola l-kwistjoni li ji?i stabbilit i?-?mien b’effett minn meta g?andha ti?i applikata rata spe?ifika ta’ taxxa

27 Madankollu, il-kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fejn il-Commissioners ikkonstataw ?ball fir-rigward tal-kwistjoni ta’ jekk prodott spe?ifiku kellux jibbenefika minn e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa, hija kompletament differenti peress li ma tirrigwardax il-bdil, matul i?-?mien, tar-rata i?da tirrigwarda l-kwistjoni ta’ jekk prodott jaqax jew le ta?t il-kamp ta’ applikazzjoni ta’ e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxa m?allsa, awtorizzata abba?i ta’l-Artikolu 28(2)(a) tas-Sitt Direttiva.

28 Konsegwentement ir-risposta g?all-ewwel domanda g?andha tkun li, ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta’ l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva 92/77, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta’ ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, operatur ekonomiku li jwettaq tali kunsinni jew li jipprovdi tali servizzi ma jista’ jinvoka l-ebda dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju u li jista’ ji?i invokat direttament, sabiex dawn il-kunsinni jew dawn is-servizzi ji?u su??etti g?al VAT bir-rata ?ero.

Fuq it-tieni domanda, ibba?ata fuq l-e?istenza ta’ dritt, li jirri?ulta mill-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, g?ar-rifu?joni tal-VAT im?allsa in?ustament.

Osservazzjonijiet ippre?entati quddiem il-Qotri tal-?ustizzja

29 Skond Marks & Spencer, il-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, inklu? dak tan-newtralità fiskali, japplikaw b’tali mod li jistg?u jservu b?ala ba?i g?ad-dritt tar-rifu?joni, favur tag?ha, tal-VAT im?allsa in?ustament, peress li s-sistema kollha tal-VAT tibqa’, per definizjoni, fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-dritt Komunitarju, anke fil-ka? previst fl-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva, kemm fil-ver?joni inizjali tieg?u kif ukoll fil-ver?joni li tirri?ulta mid-direttiva 92/77.

30 Il-Gvern tar-Renju Unit, l-Irlanda u l-Gvern ta’ ?ipru jsostnu li l-ammonti inkwistjoni fil-kaw?a

prin?ipali ma n?abrux bi ksur ta' xi dispo?izzjoni tad-Dritt Komunitarju li g?andha effett dirett jew li tag?ti xi dritt. Din hija kwistjoni li taqa' strettament fil-kuntest tal-le?i?lazzjoni nazzjonali u g?alhekk mhemmx lok li ji?u applikati l-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju. L-Irlanda ??id li, jekk ji?i de?i? li l-prin?ipju tan-newtralità fiskali g?andu ji?i applikat fil-kaw?a prin?ipali sabiex iservi b?ala ba?i g?al dritt ta' rifu?joni, huwa l-konsumatur finali, li fuqu ?iet mg?oddija l-VAT, li g?andu jibbenefika minn dan il-fatt.

31 Il-Kummissjoni tfakkar li l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti g?andhom, meta japplikaw il-VAT, jikkonformaw ru?hom mal-prin?ipji essenzjali li fuqhom hija bba?ata s-sistema komuni tal-VAT, b'mod partikolari l-prin?ipju tan-newtralità fiskali. Huma g?andhom dan l-obbligu fil-ka? ta' rifu?jonijiet ta' taxxa m?allsa ?ejda. Madankollu l-Kummissjoni ma tindirizzax it-tieni domanda b'mod dirett.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

32 It-tieni domanda essenzjalment tirrigwarda l-kwistjoni ta' jekk operatur ekonomiku g?andux id-dritt, abba?i tal-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, b'mod partikolari tal-prin?ipju tan-newtralità fiskali, li jitlob ir-rifu?joni tal-VAT in?ustament mi?bura, meta r-rata li kellha ti?i applikata tirri?ulta mid-dritt nazzjonali.

33 Qabel kollox g?andu ji?i osservat li mill-kliem stess ta' l-Artikolu 28(2)(a) tas-Sitt Direttiva, fil-ver?joni tieg?u li tirri?ulta mid-Direttiva 92/77, jirri?ulta li l-le?i?lazzjoni nazzjonali li tista' tin?amm g?andha tkun "skond il-li?i Komunitarja" u tissodisfa l-kriterji previsti fl-a??ar in?i? ta' l-Artikolu 17 tad-Direttiva 67/228. G?alkemm i?-?ieda tal-kliem "skond il-li?i Komunitarja" se??et biss fl-1992, tali e?i?enza, li hija inerenti sabiex is-sistema komuni tal-VAT tiffunzjona tajjeb u ti?i interpretata b'mod uniformi, tapplika g?all-perijodu kollu ta' intaxxar in?ust inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali. Kif il-Qorti tal-?ustizzja kellha l-okka?joni li tfakkar, i?-?amma ta' e?enzjonijiet jew ta' rata ta' VAT imnaqqsa li tkun inqas mir-rata normali prevista mis-Sitt Direttiva hija permissibbli biss jekk ma tiksirx, b'mod partikolari, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali inerenti fl-imsemmija sistema (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-7 ta' Settembru 1999, Gregg, C-216/97, ?abra p. I-4947, punt 19, u tat-3 ta' Mejju 2001, Il-Kummissjoni vs Franza, C-481/98, ?abra p. I-3369, punt 21).

34 Minn dan kollu g?ahekk jirri?ulta li l-prin?ipji li jirregolaw is-sistema komuni tal-VAT, inklu? dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli anke fil-ka? ikkontemplat fl-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva u jistg?u, jekk ikun me?tie?, ji?u invokati minn persuna taxxabbli fil-konfront ta' dispo?izzjoni nazzjonali, jew l-interpretazzjoni tag?ha, tkun tmur kontra dawn il-prin?ipji.

35 F'dak li jirrigwarda b'mod partikolari d-dritt g?ar-rifu?joni g?andu ji?i mfakkar li, kif jirri?ulta mill-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, id-dritt li tinkiseb rifu?joni ta' taxxi m?allsa fi Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt Komunitarju huwa l-konsegwenza, u huwa komplementari, tad-drittijiet li d-dritt Komunitarju jag?ti direttament lill-individwi (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenza Marks & spencer, i??itata iktar'il fuq, punt 30 u l-?urisprudenza ??itata). Dan il-prin?ipju japplika wkoll fil-konfront ta' taxxi mi?bura bi ksur ta' le?i?lazzjoni nazzjonali awtorizzata abba?i ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva.

36 G?aldaqstant ir-risposta g?at-tieni domanda g?andha tkun li, ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva 92/77, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta' ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, i?da li jkun interpreta l-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u b'mod ?baljat, bil-konsegwenza li ?erti kunsinni jew servizzi li kellhom jibbenefikaw mill-e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti, skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali, ?ew intaxxati bir-rata normali, il-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, inklu? dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli b'tali mod li jag?tu lill-operatur

ekonomiku, li jkun wettaq dawn il-kunsinni jew ipprovda dawn is-servizzi, id-dritt li jirkupra l-ammonti li huwa kellu in?ustament i?allas min?abba dawn l-istess kunsinni jew servizzi.

Fuq it-tielet, ir-raba' u l-?ames domandi, ibba?ati fuq il-possibbiltà li d-dritt g?ar-rifu?joni ji?i limitat abba?i tal-prin?ipji ta' trattament ugwali u tan-newtralità fiskali.

Osservazzjonijiet ippre?entati quddiem il-Qotri tal-?ustizzja

37 Skond Marks & Spencer, l-applikazzjoni tar-regola ta' l-arrikkiment indebitu fil-konfront tar-“payment traders” (persuni taxxabbli li, g?al e?er?izzju ta' taxxa spe?ifiku, l-ammont ta' output VAT mi?bur ikun jaqbe? dak ta' l-input VAT), u mhux fil-konfront tar-“repayment traders” (persuni taxxabbli li s-sitwazzjoni tag?hom hija l-invers ta' dik tal-payment traders), tikkostitwixxi ksur tal-prin?ipji ta' trattament ugwali u tan-newtralità fiskali. G?aldaqstant mhuwiex me?tie? li ji?i pprovat li l-“payment trader” sofra telf jew ?vanta?? finanzjarju. Fl-a??ar nett, huwa kull Stat Membru li g?andu, fl-osservanza tad-dritt Komunitarju, li la jimponi i?da lanqas ma jipprekludi l-e??ezzjoni ta' l-arrikkiment indebitu, jiddefinixxi l-metodu ta' kif g?andhom ji?u rmedjati d-differenzi fit-trattament li jkunu ?ew identifikati b?ala li jmoru kontra l-imsemmija prin?ipji.

38 Skond il-Gvern tar-Renju Unit ir-risposta g?at-tielet, ir-raba' u l-?ames domandi preliminari g?andha tkun wa?da negattiva.

39 L-Irlanda u l-Gvern ta' ?ipru, fid-dawl tal-fatt li r-risposta g?all-ewwel ?ew? domandi g?andha tkun, fl-opinjoni tag?hom, wa?da negattiva, ma qisux li kien me?tie? li jindirizzaw dawn id-domandi.

40 Il-Kummissjoni ssostni li d-Dritt Komunitarju jawtorizza li r-rifu?joni ti?i mi??uda abba?i ta' l-e??ezzjoni ta' l-arrikkiment indebitu, sakemm ti?i pprovata r-realtà ta' dan ta' l-a??ar. Barra minn hekk, dan ir-rifjut g?andu jkun fiskalment newtrali u m'g?andux jo?loq diskriminazzjoni bejn l-operaturi ekonomi?i.

Ir-risposta tal-Qorti tal-?ustizzja

– Osservazzjonijiet preliminari

41 G?andu ji?i mfakkar li d-dritt Komunitarju ma jipprekludix li sistema legali nazzjonali tirrifjuta r-rifu?joni ta' taxxi in?ustament mi?bura fil-ka? li tali rifu?joni twassal g?all-arrikkiment indebitu tal-persuna intitolata (sentenzi tal-24 ta' Marzu 1988, Il-Kummissjoni vs L-Italja, 104/86, ?abra p. 1799, punt 6; tad-9 ta' Frar 1999, Dilexport, C-343/96, ?abra p. I-579, punt 47, kif ukoll tal-21 ta' Settembru 2000, Michaïlidis, C-441/98 u C-442/98, ?abra p. I-7145, punt 31). Madankollu, sabiex ikun konformi mad-dritt Komunitarju, il-prin?ipju tal-projbizzjoni ta' arrikkiment indebitu g?andu jkun implementat fl-osservanza tal-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju b?al prin?ipju ta' trattament ugwali.

42 Barra minn dan g?andu wkoll ji?i mfakkar li, fil-ka? li taxxa ?iet mi?bura in?ustament skond id-dritt Kominitarju, u fil-ka? li ji?i stabbilit li parti biss min dik it-taxxa ?iet mg?oddija fuq il-klijenti, l-awtoritajiet nazzjonali huma obbligati li jirrifondu l-ammont li ma ?iex mg?oddi (sentenza tal-14 ta' Jannar 1997, Comateb *et*, C-192/95 sa C-218/95, ?abra p. I-165, punti 27 u 28). Madankollu g?andu ji?i indikat li, anke fil-ka? li t-taxxa tkun ?iet integrata b'mod s?i? fil-prezz mi?mum, il-persuna taxxabbli xorta tista' ssofri dannu min?abba t-tnaqqis tal-volum tal-bejg? tag?ha (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ??itati iktar'il fuq, Comateb *et*, punti 29 u 30, u Michaïlidis, punti 34 u 35).

43 G?aldaqstant, l-e?istenza u l-portata ta' l-arrikkiment indebitu li tista' tibbenefika minnu persuna taxxabbli fil-ka? ta' rifu?joni ta' taxxa in?ustament mi?bura skond id-dritt Komunitarju

jistg?u ji?u stabbiliti biss wara anali?i ekonomika li tie?u inkunsiderazzjoni ?-?irkustanzi kollha rilevanti (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-2 ta' Ottubru 2003, Weber's Wine World *et*, C-147/01, ?abra p. I-11365, punti 94 sa 100).

44 G?alhekk hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika jekk l-evalwazzjoni mag?mula mill-Commissioners hijiex konformi mal-anali?i deskritta fil-punt pre?edenti ta' din is-sentenza.

– Fuq it-tielet domanda

45 Permezz tat-tielet domanda l-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja jekk il-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju tan-newtralità fiskali u ta' trattament ugwali ji?ux miksura fil-ka? li operatur ekonomiku ma ji?ix rifu? l-ammont kollu tal-VAT in?ustament mi?bura mill-awtoritajiet fiskali min?abba li din ir-rifu?joni tikkaw?a, favur tieg?u, arrikkiment indebitu, i?da fejn din ir-ra?uni g?ar-rifjut tar-rifu?joni mhijiex madankollu prevista mil-le?i?lazzjoni nazzjonali meta l-operatur ekonomiku jkun jinsab, qabel ir-rifu?joni, fil-po?izzjoni ta' kreditur fil-konfront ta' l-awtoritajiet fiskali.

46 G?andu ji?i e?aminat jekk, fil-ka? ta' rifjut parzjali ta' talba g?ar-rifu?joni b?al dak inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali u l-prin?ipju ta' trattament ugwali kinux jew le miksura min?abba l-fatt li l-"payment traders" ?ew ittrattati b'mod differenti mir-"repayment traders"

47 L-ewwel nett, f'dak li jirrigwarda l-prin?ipju tan-newtralità fiskali g?andu ji?i mfakkar li dan il-prin?ipju, li jikkostitwixxi prin?ipju fundamentali tas-sistema komuni tal-VAT (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tad-19 ta' Settembru 2000, Schmeink & Cofreth u Strobel, C-454/98, ?abra p. I-6973, punt 59), b'mod partikolari jipprekludi li merkanziji paragunabbli, li g?alhekk jikkompetu kontra xulxin, ji?u ttrattati b'mod differenti f'dak li jirrigwarda l-VAT (sentenzi tal-11 ta' ?unju 1998, Fischer, C-283/95, ?abra p. I-3369, punti 21 u 27, kif ukoll Il-Kummissjoni vs Franza, i??itata iktar'il fuq, punt 22). Minn dan jirri?ulta li l-imsemmija prodotti g?andhom ikunu su??etti g?al taxxa uniformi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Il-Kummissjoni vs Franza, i??itata iktar'il fuq, punt 22).

48 Konsegwentement, fil-ka? li ?ball fir-rata jaffettwa diversi persuni taxxabbli u fejn ir-rifu?joni ta' l-ammonti mi?bura in?ustament min?abba dan l-i?ball issir, minn ta' l-inqas parzjalment, skond is-sitwazzjoni inizjali, b?ala kreditri?i jew debitri?i tal-VAT, tal-persuna taxxabbli fil-konfront tat-Te?or, dawn il-persuni taxxabbli fil-verità ji?u su??etti g?al taxxa effettivament differenti, simili g?al dik li setg?et tirri?ulta mill-applikazzjoni ta' rati differenti ta' VAT fuq merkanzija paragunabbli. Tali differenza g?alhekk tmur kontra l-prin?ipju tan-newtralità fiskali fil-ka? li dawn il-persuni taxxabbli jkunu kkummer?jalizzaw merkanzija paragunabbli, ?a?a li g?andha ti?i vverifikata mill-qorti nazzjonali.

49 It-tieni nett, g?andu jii?i mfakkar li l-prin?ipju tan-newtralità fiskali jikkostitwixxi l-ekwivalenti, f'dak li jirrigwarda l-VAT, tal-prin?ipju ta' trattament ugwali (sentenza tat-8 ta' ?unju 2006, L.u.P., C-106/05, ?abra p. I-5123, punt 48 u l-?urisprudenza ??itata). Madankollu, filwaqt li l-ksur tal-prin?ipju tan-newtralità fiskali jista' jse?? biss bejn operaturi ekonomi?i kompetituri, kif ?ie mfakkar fil-punt 47 ta' din is-sentenza, il-ksur tal-prin?ipju ?enerali ta' trattament ugwali jista' jse??, fil-qasam fiskali, permezz ta' tipi o?ra ta' diskriminazzjoni li jaffettwaw lill-operaturi ekonomi?i li g?alkemm mhux bilfors huma kompetituri xorta wa?da jinsabu f'sitwazzjoni paragunabbli ta?t aspetti o?ra.

50 G?alhekk, il-prin?ipju ?enerali ta' trattament ugwali jista' ji?i applikat f'sitwazzjoni fejn operaturi ekonomi?i, li kollha kemm huma g?andhom kredtu ta' VAT, jitolbu r-rifu?joni ta' dan il-kredtu ming?and l-awtoritajiet fiskali u fejn dawn l-a??ar awtoritajiet jitrattaw it-talbiet g?ar-rifu?joni tag?hom b'mod differenti, indipendentement mir-rapporti ta' kompetizzjoni li jistg?u je?istu bejniethom. G?alhekk g?andu ji?i e?aminat jekk l-imsemmi prin?ipju jipprekludix, b?ala tali,

dispo?izzjoni b?al mhija dik prevista fl-Artioklu 80 tal-VAT Act 1994.

51 F’dan ir-rigward g?andu ji?i mfakkar li l-prin?ipju ?enerali ta’ trattament ugwali je?i?i li sitwazzjonijiet paragunabbli ma ji?ux trattati b’mod differenti, minn ta’ l-inqas sakemm trattament differenzjat ma jkunx o??ettivament i??ustifikat (sentenz tal-25 ta’ Novembru 1986, Klensch *et*, 201/85 u 202/85, ?abra p. 3477, punt 9, kif ukoll Idéal tourisme, i??itata iktar’il fuq, punt 35).

52 Il-Qorti tal-?ustizzja g?andha tosserva li, f’le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik applikabbli fil-kaw?a prin?ipali, id-differenza fit-trattament bejn l-operaturi ekonomi?i fid-dawl tal-kun?ett ta’ l-arrikkiment indebitu skond is-sitwazzjoni inizjali tag?hom, b?ala kredituri jew debituri tal-VAT, fil-konfront tat-Te?or, mhijiex o??ettivament i??ustifikata. Fil-fatt, i?-?irkustanza li operatur ekonomiku jibbenefika minn arrikkiment indebitu mhijiex relatata mas-sitwazzjoni ta’ l-imsemmi operatur, fil-konfront ta’ l-amministrazzjoni fiskali, li tkun te?isti qabel ir-rifu?joni tal-VAT, peress li l-arrikkiment indebitu jirri?ulta mir-rifu?joni nnifisha u mhux mis-sitwazzjoni inizjali ta’ l-operatur ekonomiku, b?ala kreditur jew debitur, fil-konfront ta’l-awtoritajiet fiskali.

53 Din l-evalwazzjoni hija kkonfermata mill-emenda li saret fil-le?i?lazzjoni tar-Renju Unit wara l-ittra ta’ intimazzjoni li l-Kummissjoni bag?tet lil dan l-Istat Membru fil-kuntest tal-ftu? ta’ pro?edura g?al nuqqas ta’ stat li jwettaq obbligu. Fil-fatt, skond l-Artikolu 3 tat-tieni Budget Act tal-2005, imsemmi fil-punt 8 ta’ din is-sentenza, m’g?adiex issir distinzjoni skond is-sitwazzjoni tal-persuna taxxabbli fil-konfront tat-Te?or.

54 G?alhekk, ir-risposta g?at-tielet domanda tal-Qorti tal-?ustizzja g?andha tkun li, g?alkemm il-prin?ipji ta’ trattament ugwali u tan-newtralità fiskali japplikaw, b?ala prin?ipju, g?al kwistjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-fatt li r-rifjut ta’ talba g?ar-rifu?joni jkun ibba?at fuq l-arrikkiment indebitu tal-persuna taxxabbli kkon?ernata ma jikkostitwixxix, wa?du, ksur ta’ dawn il-prin?ipji. Min-na?a l-o?ra, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali jipprekludi li l-e??ezzjoni ta’ l-arrikkiment indebitu ti?i applikata biss fil-konfront ta’ “payment traders” u mhux fil-konfront ta’ persuni taxxabbli o?ra b?alma huma r-“repayment traders”, sakemm dawn il-persuni taxxabbli jkunu kkummer?jalizzaw merkanziji paragunabbli. Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk dan huwiex il-ka? fil-kaw?a prin?ipali. Barra minn hekk, il-prin?ipju ?enerali ta’ trattament ugwali, li l-ksur tieg?u jista’ jse??, fil-qasam fiskali, permezz ta’ diskriminazzjonijiet li jaffettwaw operaturi ekonomi?i li g?alkemm mhux bilfors jikkompetu kontra xulxin madankollu jinsabu f’sitwazzjoni paragunabbli ta?t aspetti o?ra, jipprekludi diskriminazzjoni bejn il-“payment traders” u r-“repayment traders”, sakemm din id-diskriminazzjoni ma tkunx o??ettivament i??ustifikata.

– Fuq ir-raba’ domanda

55 Permezz ta’ din id-domanda l-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja jekk ir-risposta g?at-tielet domanda tkunx differenti fil ka? li ji?i pprovat li l-operaturi ekonomi?i, li t-talba tag?hom g?ar-rifu?joni ?iet mi??uda min?abba l-arrikiment indebitu li jirri?ulta minn din ir-rifu?joni, ma sofrew l-ebda telf jew ?vanta?? finanzjarju.

56 F’dan ir-rigward g?andu ji?i osservat, l-ewwel nett, li n-nuqqas ta’ telf jew ?vanta?? finanzjarju mhux bilfors jiddependi fuq il-fatt li l-ammont kollu tal-VAT ?ie mg?oddi fuq il-konsumatur finali, u dan peress li, anke jekk dan ikun il-ka?, kif ?ie mfakkar fil-punt 42 ta’ din is-sentenza, l-operatur ekonomiku jista’ jkun soffra telf min?abba t-tnaqqis fil-volum tal-bejg? tieg?u. Min-na?a l-o?ra, kif espost fil-punti 52 u 54 ta’ din is-sentenza, il-ksur, permezz ta’ le?i?lazzjoni nazzjonali b?alma hija dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tal-prin?ipju ta’ trattament ugwali jirri?ulta min?abba diskriminazzjoni bejn l-operaturi ekonomi?i fir-rigward tad-dritt tag?hom g?ar-rifuzjoni tal-VAT in?ustament mi?bura, u din hija kwistjoni seperata minn dik ta’ jekk l-imsemmija operaturi ekonomi?i sofrewx jew le, b’mod ?ert, telf jew ?vanta?? finanzjarju.

57 G?alhekk ir-risposta g?ar-raba' domanda g?andha tkun li r-risposta g?at-tielet domanda mhijiex affettwata mill-fatt li ji?i pprovat li l-operatur ekonomiku, li t-talba tieg?u g?ar-rifu?joni tal-VAT in?ustament mi?bura ?iet mi??uda, ma sofra l-ebda telf jew ?vanta?? finanzjarju

– Fuq il-?ames domanda

58 Permezz ta' din id-domanda l-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja jekk id-dritt Komunitarju je?i?ix, jew jippermettix, li l-qorti nazzjonali tirrimedja g?all-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali espost fil-punti 52 sa 54 ta' din is-sentenza billi tordna r-rifu?joni s?i?a tat-taxxa in?ustament mi?bura lill-operatur ekonomiku kkon?ernat minn dan il-ksur, anke jekk din ir-rifu?joni tikkaw?a arrikkiment indebitu ta' l-imsemmi operatur, jew inkella jekk id-dritt Komunitarju je?i?ix, jew jippermettix, li qorti tirrimedja g?al dan il-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali b'mod differenti.

59 F'dan ir-rigward g?andu ji?i mfakkar li skond ?urisprudenza stabbilita, fin-nuqqas ta' le?i?lazzjoni Komunitarja, hija s-sistema legali interna ta' kull Stat Membru li g?andha tindika l-qrati kompetenti u tirregola l-modalitajiet pro?edurali ta' rikorsi ?udizzjarji inti?i sabiex jassiguraw il-?arsien tad-drittijiet li g?andhom l-individwi bis-sa??a tad-dritt Komunitarju (ara s-sentenzi tas-16 ta' Di?embru 1976, Rewe-Zentralfinanz u Rewe-Zentral, 33/76, ?abra p. 1989, punt 5, kif ukoll tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, ?abra p. I-10239, punt 46).

60 G?alhekk, hija l-qorti tar-rinviju nnifisha li g?andha tistabbilixxi l-eventwali konsegwenzi passati tal-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali espost fil-punti 52 sa 54 ta' din is-sentenza.

61 Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha tindika ?erti kriterji jew prin?ipji tad-dritt Komunitarju li g?andhom ji?u rrispettati fit-twettieq ta' din l-evalwazzjoni.

62 Fil-kuntest ta' din l-evalwazzjoni, il-qorti tar-rinviju g?andha tirrispetta d-dritt Komunitarju u, b'mod partikolari, il-prin?ipju ta' trattament ugwali, kif imfakkar fil-punt 51 ta' din is-sentenza. Il-qorti nazzjonali g?andha, b?ala prin?ipju, tordna li jkun hemm rifu?joni s?i?a tal-VAT dovuta lill-operatur ekonomiku li sofra diskriminazzjoni, sabiex tag?mel tajjeb g?al ksur tal-prin?ipju ?enerali ta' trattament ugwali, sakemm, fid-dritt nazzjonali ma je?istux mezzi o?ra li jippermettu li dan il-ksur ji?i rmedjat.

63 F'dan ir-rigward, kif ?ustament osservat l-Avukat ?enerali fil-put 74 tal-konklu?jonijiet tag?ha, g?andu ji?i osservat li l-qorti nazzjonali hija obbligata li ma tapplikax kull dispo?izzjoni nazzjonali diskriminatorja, ming?ajr ma jkollha g?alfejn titlob jew tistenna t-t?assir minn qabel tag?ha minn-na?a tal-le?i?latur, u li tapplika g?all-membri tal-grupp ?vanta??at l-istess sistema b?al dik li jibbenefikaw minnha l-persuni tal-kategorija privile?jata

64 Konsegwentement, ir-risposta g?all-?ames domanda g?andha tkun li hija l-qorti tar-rinviju nnifisha li g?andha tistabbilixxi l-eventwali konsegwenzi passati tal-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali, espost fil-punti 52 sa 54 ta' din is-sentenza, skond ir-regoli li jirrigwardaw l-effett retroattiv tad-dritt nazzjonali applikabbli fil-kaw?a prin?ipali, fl-osservanza tad-dritt Komunitarju u, b'mod partikolari, tal-prin?ipju ta' trattament ugwali u kif ukoll tal-prin?ipju li jg?id li hija g?andha tassigura li l-mi?uri riparatorji li hija tordna ma jkunux imorru kontra d-dritt Komunitarju.

Fuq l-ispejje?

65 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma

jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) **Ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva tal-Kunsill 92/77/KEE tad-19 ta' Ottubru 1992, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta' ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, operatur ekonomiku li jwettaq tali kunsinni jew li jipprovdi tali servizzi ma jista' jinvoka l-ebda dritt, ibba?at fuq id-dritt Komunitarju u li jista' ji?i invokat direttament, sabiex dawn il-kunsinni jew dawn is-servizzi ji?u su??etti g?al taxxa fuq il-valur mi?jud bir-rata ?ero.**

2) **Ladarba Stat Membru jkun ?amm, abba?i ta' l-Artikolu 28(2) tas-Sitt Direttiva 77/388, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi li saru lil din id-dispo?izzjoni permezz tad-Direttiva 92/77, fil-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti fir-rigward ta' ?erti kunsinni jew servizzi spe?ifi?i, i?da jkun interpreta l-le?i?lazzjoni nazzjonali tieg?u b'mod ?baljat, bil-konsegwenza li ?erti kunsinni jew servizzi li kellhom jibbenefikaw mill-e?enzjoni bir-rifu?joni tat-taxxi m?allsa fi stadju pre?edenti, skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali, ?ew intaxxati bir-rata normali, il-prin?ipji ?enerali tad-dritt Komunitarju, inklu? dak tan-newtralità fiskali, huma applikabbli b'tali mod li jag?tu lill-operatur ekonomiku, li jkun wettaq dawn il-kunsinni jew ipprovda dawn is-servizzi, id-dritt li jirkupra l-ammonti li huwa kellu in?ustament i?allas min?abba dawn l-istess kunsinni jew servizzi.**

3) **G?alkemm il-prin?ipji ta' trattament ugwali u tan-newtralità fiskali japplikaw, b?ala prin?ipju, g?al kwistjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-fatt li r-rifjut ta' talba g?ar-rifu?joni jkun ibba?at fuq l-arrikiment indebitu tal-persuna taxxabbli kkon?ernata ma jikkostitwixxix, wa?du, ksur ta' dawn il-prin?ipji. Min-na?a l-o?ra, il-prin?ipju tan-newtralità fiskali jipprekludi li l-e??ezzjoni ta' l-arrikkiment indebitu ti?i applikata biss fil-konfront ta' persuni taxxabbli b?al "payment traders"(persuni taxxabbli li, g?al e?er?izzju ta' taxxa spe?ifiku, l-ammont ta' output VAT mi?bur ikun jaqbe? dak ta' l-input VAT), u mhux fil-konfront ta' persuni taxxabbli b?ar-"repayment traders" (persunni taxxabbli li s-sitwazzjoni tag?hom hija l-invers ta' dik tal-payment traders), sakemm dawn il-persuni taxxabbli jkunu kkummer?jalizzaw merkanziji paragunabbli. Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk dan huwiex il-ka? fil-kaw?a prin?ipali. Barra minn hekk, il-prin?ipju ?enerali ta' trattament ugwali, li l-ksur tieg?u jista' jse??, fil-qasam fiskali, permezz ta' diskriminazzjonijiet li jaffettwaw operaturi ekonomi?i li g?alkemm mhux bilfors jikkompetu kontra xulxin madankollu jinsabu f'sitwazzjoni paragunabbli ta?t aspetti o?ra, jipprekludi diskriminazzjoni bejn il-"payment traders" u r-"repayment traders", sakemm din id-diskriminazzjoni ma tkunx o??ettivament i??ustifikata**

4) **Ir-risposta g?at-tielet domanda mhijiex affettwata mill-fatt li ji?i pprovat li l-operatur ekonomiku, li t-talba tieg?u g?ar-rifu?joni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud in?ustament mi?bura ?iet mi??uda, ma sofra l-ebda telf jew ?vanta?? finanzjarju**

5) **Hija l-qorti tar-rinviju nnifisha li g?andha tistabbilixxi l-eventwali konsegwenzi passati tal-ksur tal-prin?ipju ta' trattament ugwali, espost fil-punt 3 tad-dispo?ittiv ta' din is-sentenza, skond ir-regoli li jirrigwardaw l-effett retroattiv tad-dritt nazzjonali applikabbli fil-kaw?a prin?ipali, fl-osservanza tad-dritt Komunitarju u, b'mod partikolari, tal-prin?ipju ta' trattament ugwali u kif ukoll tal-prin?ipju li jg?id li hija g?andha tassigura li l-mi?uri riparatorji li hija tordna ma jkunux imorru kontra d-dritt Komunitarju**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: L-Ingli?.